

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 223

Tampereen raitiotie välillä Pirkkala - Linnainmaa, katusuunnitelmat osa 3

TRE:1482/10.03.02/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Sivenius Jouni

Valmistelijan yhteystiedot

Katuinsinööri Mikko Vainiomäki, puh. 040 801 6212, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626 etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Pirkkalan ja Linnainmaan raitiotieosuudelle kuuluvat seuraavat katu- ja puistosuunnitelmat

- Heikkilänkatu v. Teiskontie (vt12) - Aitolahdentie, n:o 1/22504
- Hennalankaari v. Aitolahdentie - Mäentakusenkatu, n:o 1/22469
- Luhtaankatu v. Heikkilänkatu - Hevoshaankatu, n:o 1/22465
- Teiskontien jk/pp v. Alasjärvenranta - Heikkilänkatu, n:o 1/22464

hyväksytään kustannusarvioineen muistutuksista huolimatta alla kerrotuin täsmennyksin asemakaavojen 8876, 8933 ja 8982 saatua lainvoiman ja sillä ehdolla, että kaupunginvaltuusto päättää raitiotien rakentamisesta.

Heikkilänkadun ja Luhtaankadun risteyksen tuntumassa sijaitseva raitiotien ylityspaikka on muutettu erotelluksi.

Teiskontien jalkakäytävän ja pyörätien poikkileikkaus on muutettu harjakaltevaksi hulevesien hallinnan parantamiseksi. Lisäksi kuvaesitykseen on lisätty jalkakäytävän ja pyörätien tasauksen tiedot selkeämmin.

Maankäyttö- ja rakennuslain 202 §:n mukaisesti päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Tämä edellyttää, että kaupunginvaltuusto on tehnyt raitiotiepäätöksen.

Ko. alueen katujen ja jalkakäytävien/pyöräteiden kunnossapitoluokat määrätään seuraavasti.

- Heikkilänkatu: Kunnossapitoluokat 1, eteläreuna A+ ja pohjoisreuna B1

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Hennalankaari: Kunnossapitoluokat 2 ja kaupungin ylläpitämät väylät B1
- Luhtaankatu: Kunnossapitoluokat 2 ja A
- Teiskontien jk/pp v.Alasjärvenranta - Heikkilänkatu: Kunnossapitoluokat A+

Perustelut

Katusuunnitelmaehdotukset on laadittu asemakaavojen 8876, 8933 ja 8982 mukaisten katujen toteutusta varten. Suunnitelmat pohjautuvat asemakaavojen laadinnan yhteydessä laadittuihin katujen yleissuunnitelmiin sekä Pirkkala-Linnainmaa raitiotien hankesuunnitelmaan.

Katusuunnitelmaehdotuksissa on esitetty mm. väylien tuleva sijainti, korkeusasema, pintamateriaalit sekä pintavesien kuivatus ja istutukset.

Ratalinjaus kulkee Teiskontien eteläpuolella nykyisen kevyen liikenteen väylän kohdalla Luhtaankadulle asti. Raitiotien eteläpuolelle tulee uusi jalankulku- ja pyöräväylä, joka on osa pyöräliikenteen seudullista pääreittiä.

Teiskontiellä sijaitseva nykyinen bussipysäkki Heikkilänkadun liittymän länsipuolella säilytetään ja sille ohjataan uusi kulkuyhteys Heikkilänkadun suunnasta. Heikkilänkadun ja Luhtaankadun liittymä on suunniteltu toteutettavan liikennevalo-ohjattuna. Heikkilänkadulle on suunniteltu myös raitiotiepysäkki ennen itäisen ohikulkutien (valtatie 9) ylittävää uutta raitiotiesiltaa, joka tulee sijoittumaan nykyisen sillan pohjoispuolelle.

Uusi katuyhteys Hennalankaari, jolta on osoitettu kaksi asiakasliikenteen ajoneuvoliittymää eteläpuolisen kauppakeskuksen (Citymarket) pysäköintihalliin, yksi asiakasliikenteen ajoneuvoliittymä kauppakeskuksen paikoitusalueelle ja yksi liittymä eteläpuolisen laitospalvelurakennuksen tontille. Lisäksi katualueelta on tavaraliikenteen ajoyhteys kauppakeskuksen lastauslaiturialueelle. Katualueen pohjoisreunalla ajokaistojen vieressä kulkee yhdistetty jalankulun ja pyöräilyn väylä. Katualueen länsipäässä Aitolahdentien risteykseen osoitetaan liikennevalot osana Aitolahdentien katusuunnitelmaa.

Teiskontie - Luhtaankatu - Heikkilänkatu katusuunnitelmien kustannusarvio on noin 29 M€, josta Raitiotie Oy:n osuus on noin 25 M€. Kustannusarvio ja kustannusten jako tarkentuu myöhemmin toteutussuunnitelman kokonaiskustannusten laskennan yhteydessä.

Hennalankaaren katusuunnitelmien kustannusarvio on noin 0,88 M€. Kustannusarvio ja kustannusten jako tarkentuu myöhemmin toteutussuunnitelman kokonaiskustannusten laskennan yhteydessä.

Heikkilänkadun ja Luhtaankadun katusuunnitelmaehdotukset olivat julkisesti nähtävillä 5.-19.4.2024, Hennalankaaren katusuunnitelmaehdotus oli julkisesti nähtävillä 13.6.2024-27.6.2024 ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Teiskontien jkk/pp puistosuunnitelma oli julkisesti nähtävillä 30.5.-1.7.2024. Katusuunnitelmaehdotuksista jätettiin neljältä eri toimijalta muistutukset.

Pirkanmaan ELY-keskus

Muistutus:

Pirkanmaan ELY-keskus jätti muistutuksen, jossa suurimpana huolena on Teiskontien liikenteellinen toimivuus. Muistutuksessa tuodaan esiin, että Valtatie 12 Teiskontie kuuluu valtakunnalliseen pääväyläverkkoon ja on luokiteltu palvelutasoluokkaan I, joilla on turvattu pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus, liittymien määrä on rajoitettu ja liittymät eivät saa merkittävästi haitata pääsuunnan liikennettä.

Muistutuksessa tuodaan esiin, että Teiskontielle on määritetty 60 km/h nopeusrajoitus Arvo Ylpön kadun ja Alasjärven välille, joka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Jatkosuunnittelussa tulisi ELY-keskuksen mukaan selvittää yhteistyössä PIRELYN L-vastuualueen kanssa Teiskontien liittymien kaistajärjestelyjen parantamistarpeet ja raitiotiekadun valo-ohjauksen yhteensovitusmahdollisuudet. Parantamistarpeiden suunnittelun ja toteuttamisen ELY-keskus esittää tapahtuvan yhtä aikaa raitiotien ja alueidenkäytön kanssa.

Muistutuksessa esitetään, että Heikkilänkadun liittymässä olisi syytä varautua vasemmalle kääntyvän kaistan jatkamiseen, jos tulevaisuudessa kapasiteetti ei riitä. Alasjärven kohdalla raitiotien eteläpuolelle sijoittuva jalankulku- ja pääpyöräilyväylän geometria tulee Pirkanmaan ELY-keskuksen mukaan suunnitella vastaavan tasoisena kuin Tampereen keskustan suunnasta itään jatkuva väylä.

Muistutuksessa ELY-keskus mainitsee, että Teiskontielle on tehty aluevaraussuunnitelma tavoitetilan mukaisista alikuluista, ja alikulut tulee ottaa katusuunnittelussa huomioon ja niiden toteuttamista tulisi pyrkiä edistämään raitiotien rakentamisen yhteydessä.

Työnaikaisiin liikennejärjestely suunnitelmiin Pirkanmaan ELY-keskus ei ota tässä vaiheessa kantaa, mutta rakentamisvaiheen lähestyessä toivoo voivansa vaikuttaa työnaikaisiin liikennejärjestelyihin niiltä osin, kun niillä on vaikutusta Teiskontien liikenteeseen

Vastine:

Suunnittelussa pyritään huomioimaan Valtatien 12, Teiskontien kuulumisen valtakunnalliseen pääväyläverkkoon. Teiskontiehen liittyvät liittymät ovat pääosin nykyisiä liittymiä lukuun ottamatta Irjalankadun pohjoista liittymää. Lisäksi osaa Teiskontien liittymistä parannetaan. Liittymien toimivuus on varmistettu liikenteen simulointien avulla. Lähtökohtana suunnittelussa on ollut Teiskontielle 60 km/h nopeusrajoitus. Toimivuustarkasteluilla on varmistettu, että Arvo Ylpön kadun liittymän jälkeen liikenne pääsee linjaosuuksilla ajamaan 60 km/h. Jatkosuunnittelussa selvitetään yhteistyössä PIRELY L-vastuualueen kanssa Teiskontien liikenteelliset tavoitteet ja parantamistarpeet.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Teiskontien kaikkia parantamisratkaisuja ei ole tarvetta suunnitella tai toteuttaa heti raitiotien rakentuessa vaan niiden tarpeellisuutta voidaan tarkastella tulevaisuudessa.

Katusuunnitelmaehdotus ei estä Heikkilänkadun liittymässä vasemmalle kääntyvien kaistan jatkamista, vaan se on mahdollista toteuttaa myöhemmin. Alasjärven kohdalla raitiotien eteläpuolelle sijoittuva jalankulun ja pyöräilyn väylä on suunniteltu vastaavan tasoisena ja vastaavalla geometrialla kuin aiempi osuus Tampereen keskustan suunnasta itään (pituuskaltevuus alle 8 %). Teiskontien alikulkukäytävien aluevaraus suunnitelman mukaiset alikulut on huomioitu suunnittelussa tilavarausten ja geometrian osalta. Katusuunnitelmaehdotuksen ratkaisut on myös yhteensovitettu Alasjärvi-Huutijärvi Vt12 tiesuunnitelman kanssa.

Pirkanmaan ELY-keskus otetaan mukaan Teiskontiehen vaikuttavien työnaikaisten liikennejärjestelyjen suunnitteluprosessiin. Työnaikaiset liikennejärjestelyt pyritään suunnittelemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa muulle liikenteelle. Työnaikaisten järjestelyjen tiedottaminen toteutetaan hyvissä ajoin, jotta tienkäyttäjät voivat ennakoida käyttämiensä reittien muutoksia ja ajoittaa kulkemisensa ruuhka-aikojen ulkopuolelle.

Pirkanmaan Osuuskauppa

Muistutus:

Pirkanmaan Osuuskauppa jätti muistutuksen, jossa ollaan huolissaan Linnainmaan Prisman sekä sen lähialueen liikenteellisestä toimivuudesta. Erytystä huolta liikenteellisen toimivuuden osalta aiheuttavat Prisman pihalta Heikkilänkadulle liittyvän ulosajorampin poistaminen, ajokaistojen määrän vähentäminen ja liikenteen jonoutuminen Prisman pihalle sekä Heikkilänkadun, Aitolahden, Aitolahdentien ja Mäentakusenkadun liittymän toimivuudesta ruuhka-aikoina. Lisäksi muistutetaan varmistamaan, että liikenne pääsee liikkumaan sujuvasti myös raitiotien rakentamisen aikana.

Pirkanmaan Osuuskauppa muistuttaa myös alueen kilpailullisen tasavaruuden puolesta huolen, kun suoraan kilpailevan hypermarketin paikoitusalueelle ohjaava uusi katuyhteys tullaan rakentamaan kaupungin puolesta ja Linnainmaan Prisman ajoyhteyksiä ollaan heikentämässä.

Vastine:

Linnainmaan aluekeskuksen liikenteellistä toimivuutta tullaan vahvistamaan mm. Hennalankaaren katuyhteydellä Citymarketin pohjoispuolella, liittymien varustamisella liikennevalo-ohjauksella nykyistä laajemmin ja nykyisten liikennevalo-ohjattujen liittymien ohjelmointien tarkistamisella. Näiden lisäksi toimivuus tulee vahvistumaan valtatielle 9 tulevaisuudessa toteutuvalla Tasanteen eritasoliittymällä, jonka arvioidaan vähentävän liikennettä Aitolahdentien eteläosalla. Aluekeskuksen saavutettavuutta joukkoliikenteellä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

parannetaan Mäentakusenkadulle suunnitellulla bussi- ja ratikkaliikenteen vaihtopysäkillä. Raitiotien toteutuksen yhteydessä kehitetään jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä Heikkilänkadulla ja Mäentakusenkadulla. Alueen toimivuustarkasteluissa on todettu, että Prisman liikenne voidaan hoitaa turvallisesti kahden nykyisen valo-ohjatun liittymän kautta. Rakentamisen aikana liikenne pyritään järjestämään sujuvasti ja turvaamaan jokaiselle liikkumismuodolle turvallinen liikkumisympäristö.

Heikkilänkadulle johtava Prisman ulosajoreitti sijaitsee aiemmin asemakaavoittamattomalla alueella sekä osittain asemakaavaehdotuksen 8933 alueella. Ulosajoliittymä sijaitsee kohdassa, jossa Prisman korttelin voimassa olevassa asemakaavassa 7319 on ajoliittymän sijoitus kielletty. Laadittava asemakaava ei ulotu Prisman korttelin alueelle eikä sillä muuteta ko. kohdan liittymäkieltoa. Uusia liittymäkieltoja asemakaavaratkaisussa ei ole osoitettu. Ajoyhteys on korttelissa voimassa olevan asemakaavan vastainen eikä sitä koskevia poikkeamislupia tai rasitesopimuksia ole selvityksissä löydetty. Ramppiyhteys joudutaan liikenneturvallisuuden takia poistamaan käytöstä heti, kun raitiotien toteutukseen sisältyvän Heikkilänkadun uuden sillan rakentaminen alkaa.

Yksityishenkilö

Muistutus:

Yksityishenkilö jätti muistutuksen, jossa hän esitti huolensa jo valmiiksi ruuhkautuneen Linnainmaan Prisman ja Citymarketin seudusta ja ehdotti uutta ramppia Lahdentieltä Hennalankaarelle, sekä ramppia Hennalankaarelta Lahdentielle. Muistuttajan mukaan tällä saisi ohjattua liikennettä suoraan Hennalankaarelle ja liikennettä pois Jyväskyläntieltä.

Vastine:

Esitetty idea ei ole toteuttamiskelpoinen. Lahdentie tuolla kohdalla on osa valtatie 12 moottoriliikennetiejaksoa. Lisäksi vieressä on Alasjärven eritasoliittymä, jossa Lahdentietä risteää valtatie 9:n moottoritiejakso. Maanteiden suunnitteluohjeet eivät mahdollista esitetyn kaltaista suuntaisliittymää katuverkolle/verkolta noin lähelle liikenteellisesti merkittävää eritasoliittymää. Maanteiden osalta niiden ratkaisuihin vastaa ja päättää Tampereen kaupungin sijaan Väylävirasto ja paikallistasolla ELYn liikennevastuualue.

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry

Muistutus:

Tampereen seudun polkupyöräilijät ry (Tapo) muistuttaa huomioimaan, että kaikkien pyöräteiden läheisyyteen tulevat kalusteet, kaiteet ja pylväävät ovat riittävän etäällä pyörätiestä.

Liikennevaloista Tampereen seudun polkupyöräilijät ry muistuttaa, että kun pyöräliikenne on eroteltu jalankulusta, tulee pyöräilijöillä olla oma

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

erillinen liikennevalonsa ja painonappi kävelijöiden liikennevaloista erillään. Lisäksi liikennevalojen tulisi suosia ratikan pääreittiä ajavaa pyöräilijää.

Pienistä ongelmista huolimatta Tampereen seudun polkupyöräilijät ry:n mukaan suunnitelmaehdotus on hyvä ja parantaa joukkoliikenteen sekä pyöräilyn olosuhteita.

Vastine:

Suunnitelmassa esitetyt ratkaisut pyritään aina mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan voimassa olevien suunnitteluohjeiden mukaisesti. Joissakin kohteissa suunnitelmaratkaisuista saatetaan joutua tinkimään esimerkiksi tilanahtauden vuoksi.

Katusuunnitelmavaiheessa on esitetty vain liikennevalo-ohjatut liittymät symbolein. Tarkempi liikennevalojen suunnittelu toteutetaan rakennussuunnitelmavaiheessa, jossa pyritään nämä kommentit ottamaan huomioon.

Tiedoksi

Muistuttajat, Mikko Vainiomäki, Petri Leppänen, Timo Seimelä, Reijo Lahtinen, Leena Tala, Heljä Aarnikko, Katja Seimelä, Ari Vandell, Elisa Ruokoranta, Lassi Jokinen

Liitteet

- 1 Liite 1 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Hennalankaari KS Katujär 22469 1
- 2 Liite 2 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Hennalankaari KS Pit
- 3 Liite 3 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Hennalankaari KS Typoi PL 100
- 4 Liite 4 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Hennalankaari KS Typoi PL 280
- 5 Liite 5 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Katujär 22464 1
- 6 Liite 6 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Katujär 22464 2
- 7 Liite 7 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Pit 7100-7400 22464
- 8 Liite 8 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Pit 7400-8020 22464
- 9 Liite 9 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Typoi 7280 22464
- 10 Liite 10 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Typoi 7355 22464
- 11 Liite 11 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Teiskontie jkpp PS Typoi 7460 22464
- 12 Liite 12 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Katujär 22504 1
- 13 Liite 13 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Katujär 22504 2
- 14 Liite 14 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Katujär 22504 3
- 15 Liite 15 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Pit PLV 7400-8000 22504 4
- 16 Liite 16 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Pit PLV 8000-8500 22504 5
- 17 Liite 17 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Typoi PL 7940 22504 6

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

18 Liite 18 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Typoi PL 8090
22504 7

19 Liite 19 YLA 27.8.2024 PirLi KATU L3 Heikkilänkatu KS Typoi PL 8380
22504 8

20 Liite 20 YLA 27.8.2024 Muistutus yksityishenkilö

21 Liite 21 YLA 27.8.2024 Muistutus Tampereen seudun polkupyöräilijät ry

22 Liite 22 YLA 27.8.2024 Muistutus Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus 1

23 Liite 23 YLA 27.8.2024 Muistutus Pirkanmaan elinkeino-, liikenne-, ja
ympäristökeskus 2

24 Liite 24 YLA 27.8.2024 Muistutus Pirkanmaan Osuuskauppa

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi 30.8.2024 kaupungin internetsivuille
www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 2.9.2024

Muutoksenhakuviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tampere
02.09.2024

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valitusosoitus

§223

Valitusosoitus

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla. Jos ilmoitus julkaistaan kaupungin verkkosivujen lisäksi myös sanomalehdessä, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen kuitenkin seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta verkkosivuilla. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.